

УКРАЇНА

ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

проспект Шевченка, 4, м.Одеса, 65032, тел. факс (0482) 34-29-71, тел. 718-93-26, 718-92-47
E-mail: genotdel@odessa.gov.ua веб-сайт: http://oda.odessa.gov.ua/ Код ЄДРПОУ 00022585

30.09.2016 № 5575/02-10/05/4903

на №

від

№ 04-28/05-1746(235097)
6.10.2016р.

Верховна Рада України
Комітет з питань прав людини,
національних меншин і
міжнаціональних відносин

Відповідно до листа від 16.09.2016 №04-28/05-786 (217861) щодо підготовки комітетських слухань на тему: «Стан реалізації Стратегії захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини на період до 2020 року», обласна державна адміністрація надає узагальнену інформацію щодо виконання в Одеській області заходів з реалізації Стратегії та пропозиції до рекомендацій слухань (додається).

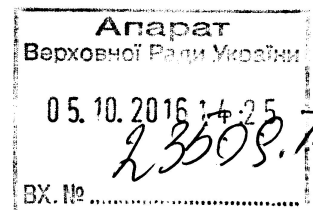
Інформуємо, що у заході візьме участь начальник відділу культури, мистецтв, національностей та релігій управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації Різникова Ярослава Олексіївна (тел.0674866913).

Додаток: на 20 арк. в 1 прим.

Виконуючий обов'язки голови
обласної державної адміністрації

С.А.Бобровська

Різникова Ярослава Олексіївна 0487283823

ІНФОРМАЦІЯ
про стан виконання Стратегії захисту та інтеграції в українське
суспільство ромської національної меншини в Одеській області протягом
2013- п.п.2016 років

Загальна інформація

За переписом 2001 року на Одещині проживає 2455666 осіб, які є представниками 133 національностей. Серед загальної кількості населення Одещини роми складають 4035 осіб (0,2 % від загальної кількості населення). Разом з цим, за твердженням керівників ромських організацій їх кількість значно більша за рахунок внутрішньої та зовнішньої міграції.

Місця компактного проживання ромів:

- Ізмаїльський район – 401 осіб;
- Білгород – Дністровський район – 398 осіб;
- Болградський район – 235 осіб;
- Татарбунарський район – 222 осіб.

Рідною мовою вважають мову своєї національності 2169 ромів, 580 – українську, 398 – молдавську, 824 – російську, 59 – іншу.

На сьогоднішній день на території Одеської області зареєстровано понад 10 ромських національно-культурних товариств з різним статусом. Серед них найбільш активні: Одеський обласний Ромський конгрес “Бахтало дром”, очолюваний Сергієм Єрмошкіним; Коаліція ромських організацій «Стратегія 2020», очолювана Володимиром Кондуром; Одеське обласне товариство ромської культури “Романі Збора”, очолюване Жужуною Дудучавою; Ромська рада України, очолювана Рустамом Стояном та інші.

Інформаційно-просвітницька робота,
спрямована на протидію упередженому ставленню до осіб,
які належать до ромської національної меншини

11-12 жовтня 2013 року в м.Одеса відбувся семінар «Роми, інші національні меншини у ЗМІ» за ініціативи міжнародної благодійної організації «Ромський жіночий фонд «Чіріклі» та фінансової підтримки Democracy Grants Program Посольства США в Україні за участю представників управління культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, членів громадської організації «Соціальна правова допомога» й правозахисного ромського центру, міжнародної благодійної організації «Ромський жіночий фонд «Чіріклі», представників ромських, африканських й азербайджанських громад Одещини, блогерів та ЗМІ. 12 жовтня 2013 року відбулася поїздка до села Корсунці Комінтернівського району Одеської області, де присутніх

ознайомили з нагальними потребами мешканців місцевої ромської спільноти, а також з роботою правозахисного ромського центру й громадської організації «Соціальна правова допомога» з медичної, соціальної, юридичної та освітньої підтримки ромів.

Протягом листопада 2013 року серед учнів загальноосвітніх шкіл м.Одеса та шкіл м.Ізмаїл було проведено бесіди, спрямовані на протидію упередженому ставленню до осіб, які належать до ромської національної меншини: «Дружба народів: традиції та сучасність», «Традиції та обряди ромів», «Образи осіб ромської національності в світовому мистецтві».

11 лютого 2014 року Савранським районним управлінням юстиції спільно з методичним кабінетом відділу освіти Савранської районної державної адміністрації для директорів шкіл, психологів, педагогічного колективу проведено «круглий стіл» на тему «Протидія упередженому ставленню до осіб, які належать до ромської національної меншини».

16 березня 2015 року в місті Одесі відбувся семінар за участю Головного територіального управління юстиції в Одеській області, інших територіальних органів центральних органів виконавчої влади та ромських громадських організацій на тему: «Реалізація державної політики України щодо захисту та інтеграції ромського населення у правовій та соціальній сферах».

Протягом 2015 року в Арцизському районі спільно з Головним управлінням юстиції в Одеській області проведено 2 круглі столи на тему: «Права ромської національної меншини»; «Питання соціального захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини»; 1 семінар для юристів на тему: «Захист прав ромів в Україні»; 1 семінар для посадових осіб органів місцевого самоврядування на тему: «Реалізація Стратегії захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної м'яшини»;

На засіданнях районних міжвідомчих координаційно-методичних рад з правової освіти населення неодноразово розглядалися питання, що стосуються ромського населення. Зокрема, 28 травня 2015 року розглядалось питання: «Інтеграція в українське суспільство ромської національної меншини» (Комінтерново), 12 грудня 2015 року - «Захист та підвищення рівня обізнаності про права людини осіб, які належать до ромської національної меншини» (Тарутине), 25 червня 2015 року – «Заходи з протидії упередженому ставленню до осіб, які належать до ромської національної меншини» (Ізмаїл).

Проведення для осіб, які належать до ромської національної меншини, інформаційно-просвітницьких заходів з метою підвищення рівня обізнаності про права людини

Протягом другої половини 2013 року з метою підвищення рівня обізнаності представників ромських громад про права людини і громадянина за сприяння районних структурних підрозділів Головного управління юстиції в Одеській області пройшли виховні години для дітей ромів «Знай свої права та обов'язки», бесіди «Права національних меншин – ромів» (на базі Петрівської загальноосвітньої школи Комінтернівського району); лекція «Забезпечення прав ромської національної меншини» в рамках Всеукраїнського тижня права (на базі

Новопетрівської та Тростянецької загальноосвітніх шкіл Великомихайлівського району). На засіданнях місцевих міжвідомчих координаційно-методичних рад з правової освіти населення розглядалися питання щодо захисту ромів та підвищення їх рівня обізнаності про права людини (Біляївський, Фрунзівський, Великомихайлівський, Любашівський, Тарутинський райони).

8 квітня 2014 року за ініціативи управління культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації за участю представників відділу реєстрації нормативно-правових актів, правової роботи та правової освіти, відділу державної реєстрації актів цивільного стану реєстраційної служби Головного управління юстиції в Одеській області, громадської організації «Правозахисний ромський центр», Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України», Міжнародного конгресу захисту прав і свобод громадян «Щит», Одеської регіональної організації «Національний союз журналістів України» було проведено *«круглий стіл» на тему: «Правова просвіта ромів – основа їх захисту та крок у боротьбі з дискримінацією».*

Дільничними районних відділів ГУМВС України в Одеській області надавалися роз'яснення представникам ромської національності щодо додаткового захисту через мережу громадських приймалень та виїзних консультативних пунктів.

Особи, які належать до ромської національної меншини, мають доступ до безоплатної первинної правової допомоги через мережу громадських приймалень та телефонні «гарячі лінії». Протягом звітного періоду 14 осіб скористалися зазначеними послугами у Болградському, Білгород-Дністровському, Біляївському та Великомихайлівському районах Одеської області.

Проведення спільних зустрічей представників Укрдержреєстру та ДМС з представниками громадських об'єднань ромів для вивчення питання оформлення особам, які належать до ромської національної меншини, свідоцтв про народження та паспортів громадянина України

24 липня 2014 року за ініціативи управління культури і туризму, національностей та релігій Одеської облдержадміністрації й громадської організації «Правовий ромський центр» сумісно з Головним управлінням Державної міграційної служби й Головним управлінням юстиції в Одеській області з метою вироблення спрощеного механізму оформлення особам, які належать до ромської національної меншини, свідоцтв про народження та паспортів громадянина України було проведено *«круглий стіл» на тему: «Паспортизація ромського населення: вітчизняний та європейський досвід».* В обговоренні питання застосування принципів "позитивної дискримінації" в процесі отримання ромами ідентифікаційних документів взяли участь представники Головного управління ДМС в Одеській області, Головного управління юстиції в Одеській області, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, лідери ромських громад, голови правозахисних організацій та центрів правової інформації і консультацій, адвокати, юристи.

3-5 грудня 2014 року в семи районних центрах Одеської області (м.Котовськ, м.Татарбунари, смт.Фрунзівка, смт.Велика Михайлівка, смт.Красні Окни, смт.Сарата, смт.Тарутине для представників державних структур та громадського сектору проведено *семінар-практикум на тему «Міжнародні стандарти поводження з особами без громадянства та їх впровадження в Україні»*.

16-17 грудня 2014 року в смт.Біляївка та Овідіополь пройшов "круглий стіл" на тему: *"Локальний рівень виконання Стратегії захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини на період до 2020 року: здобутки та пріоритети"*, де обговорювалися нагальні проблеми місцевих громад ромів. На зустріч були запрошені представники профільних структурних підрозділів районних державних адміністрацій, начальники районних відділів Головного управління юстиції в Одеській області, Головного управління МВС в Одеській області, Головного управління ДМС в Одеській області, директори районних центрів зайнятості тощо.

У березні 2016 року відбулась низка зустрічей ромських громад з оновленим керівництвом Головного управління Державної міграційної служби в Одеській області з метою налагодження зв'язків та пошуку шляхів взаємодії.

3 червня 2016 року в Одесі відбулось засідання Робочої групи з питань реалізації Стратегії захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини на період до 2020 року. У заході взяли участь представники Головного управління ДМС України в Одеській області, громадських організацій ромської національної меншини, представники Департаменту освіти та науки, охорони здоров'я, муніципальної безпеки, комунальної власності, міського господарства, економічного розвитку Одеської міської ради. Розглядалися питання як соціального захисту так і документування представників ромської меншини. Особливу увагу в рамках засідання було приділено проблемі документування зазначеної категорії громадян, які іммігрували до України з сусідніх країн в 90-х роках ХХ ст., але з певних причин не були документовані. Гострою залишається проблема щодо оформлення свідоцтва про народження, реєстрації та оформлення паспорту громадянина України особам, які вже народилися та проживають в Одеському регіоні, але батьки яких досі не документовані. Робоча група, також з акцентувала увагу на освітній програмі та популяризації культури ромської національної меншини в Одеській області.

Сприяння в отриманні особами, які належать до ромської національної меншини і на законних підставах перебувають на території України, документів, що посвідчують особу і підтверджують громадянство, свідоцтв про народження та про державну реєстрацію актів цивільного стану

Відповідно до чинного законодавства головним управлінням Державної міграційної служби України в Одеській області *проводиться робота з паспортизації ромського населення Одеської області. Протягом 2013-2014 років 14 осіб ромської національності набули громадянство України відповідно*

до Закону України «Про громадянство України». Майже усі особи прибули на територію України з Республіки Молдова та в установленому законодавством порядку отримали документи, підтверджуючі громадянство України. У 2014 році оформлено 112 паспортів громадянина України особам ромської національності. У 2015 році – 100. Протягом 2016 – 86.

Видання та поширення у місцях компактного проживання осіб, які належать до ромської національної меншини, інформаційних матеріалів щодо порядку отримання документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство, свідоцтв про народження та про державну реєстрацію актів цивільного стану.

Протягом 2014 року районними структурними підрозділами Головного управління юстиції в Одеській області розроблялися та розповсюджувалися методичні матеріали щодо порядку отримання свідоцтв про народження та про державну реєстрацію актів цивільного стану. Так, Великомихайлівським районним управлінням юстиції підготовлено методичні рекомендації «Порядок отримання свідоцтв про народження та про державну реєстрацію актів цивільного стану» та поширено через відділ культури Великомихайлівської районної державної адміністрації в місцях компактного проживання ромів, зокрема, в с.Поплавка Великомихайлівського району Одеської області. Аналогічні інформаційно-роз'яснювальні буклети («Державна реєстрація шлюбу», «Можливості отримання особами ромської національності громадянства України») були видані та розповсюджені серед ромських громад у Біляївському, Котовському, Роздільнянському, Савранському, Балтському та Ренійському районах Одеської області.

Забезпечення у місцях компактного проживання осіб, які належать до ромської національної меншини, проведення правоохоронними органами та соціальними службами профілактичної роботи, спрямованої на запобігання бездоглядності, безпритульності дітей, недопущення їх втягування у злочинну та іншу протиправну діяльність, запобігання насильству в сім'ї, наркоманії, тютюнопалінню та алкоголізму.

Відділом кримінальної міліції у справах дітей головного управління МВС України в Одеській області організовано та здійснено низку практичних заходів. Відповідно до наказу МВС України від 5 листопада 2013 року №1066 до підпорядкованих підрозділів органів внутрішніх справ області направлено доручення головного управління МВС України в Одеській області від 20 листопада 2013 року №310 «Про виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2013 року №701-р», згідно якого підрозділами органів внутрішніх справ на територіях обслуговування було проведено в місцях компактного проживання осіб, які належать до ромської національної меншини, профілактичні заходи, спрямовані на запобігання бездоглядності,

безпритульності та жебракування дітей, попереджувати їх втягнення в злочинну та іншу протиправну діяльність.

Окрім того, до підпорядкованих підрозділів органів внутрішніх справ направлено службову телеграму від 23 грудня 2013 року №34/2020 про організацію роботи щодо запобігання бродяжництву, жебрацтву серед неповнолітніх, зокрема, наголошено на приділенні уваги місцям компактного проживання осіб ромської національності. Однак, серед 137 дітей, вилучених впродовж 2013 року під час бродяжництва, дітей ромської національності не встановлено.

Протягом 2013-2015 років спеціалістами районних та міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді *проводилася профілактична робота з сім'ями, які належать до ромської національної меншини, спрямована на недопущення їх втягування у злочинну та іншу протиправну діяльність, запобігання насильству в сім'ї, наркоманії, тютюнопалінню та алкоголізму.* В ході здійсненої роботи було проведено 142 заходи за темами «Ми обираємо здоровий спосіб життя», «Допоможемо кожному», «Злочинність та правопорушення серед молоді», «Родина без насильства», «Туберкульоз – головна проблема сучасності», «Торгівля людьми», «Гендерна рівність», «Вплив нікотину на організм підлітка», «Захист прав дітей», «Знай і поважай закон» та охоплено 212 сімей ромської національності (в них 536 дітей).

Діти з ромських сімей залучались районними державними адміністраціями до відвідування під час зимових канікул музеїв, театрів, інших закладів культури і мистецтва, до участі в благодійних акціях.

Протягом 2014 року до комунальної установи «Одеський міський центр обліку бездомних громадян» звернулося 9 осіб ромської національності, з яких 4 особи отримали реєстрацію за юридичною адресою: м.Одеса, вул. Л.Толстого,7.

Залучення експертного і технічного потенціалу міжнародних організацій до виконання завдань щодо інтеграції в українське суспільство осіб, які належать до ромської національної меншини

З метою успішного виконання Стратегії в Одеській області постійно залучається інформаційно-практичний потенціал міжнародних організацій. Так, з 2013 року в рамках програми «Роми України» Міжнародного фонду «Відродження» в місцях компактного поселення ромів в с. Корсунці, с. Нерубайське та м. Одеса громадською організацією "Соціальна правова допомога" (керівник - Кондур Володимир) *реалізується проект «Соціально-правове забезпечення ромів м.Одеси та Одеської області», що передбачає створення Центру правової інформації та консультацій для ромської національної меншини Одещини (бюджет гранту 131472 грн).* В ході роботи виявляються системні правові потреби ромів Одеської області, зокрема, захист земельних прав ромів покращення доступу до освіти ромських дітей, робота із усунення перешкод для отримання ідентифікаційних документів.

Представники громадських організацій здійснюють роботу в рамках програми ромських соціально-медичних посередників. У 2013 році така практика